

Hyvinvointikertomus 2017–2020

Kh 7.12.2021 / § 358
Kv 14.12.2021 / §

Sisällys

1	HYVINVOINTIKERTOMUS 2017–2020	2
1.1	Hyvinvointikertomuksen tarkoitus.....	2
1.2	Päättävän valtuustokauden arviointi ja indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi	2
1.2.1	Väestö	2
1.2.2	Työllisyys	3
1.2.3	Talous.....	4
1.2.4	Hyvinvointisuunnitelman 2017–2020 painotukset	6
1.2.5	Väestöryhmittäinen tarkastelu	7
1.3	Kuntastrategian painotukset ja linjaukset.....	14

1 HYVINVOINTIKERTOMUS 2017–2020

1.1 Hyvinvointikertomuksen tarkoitus

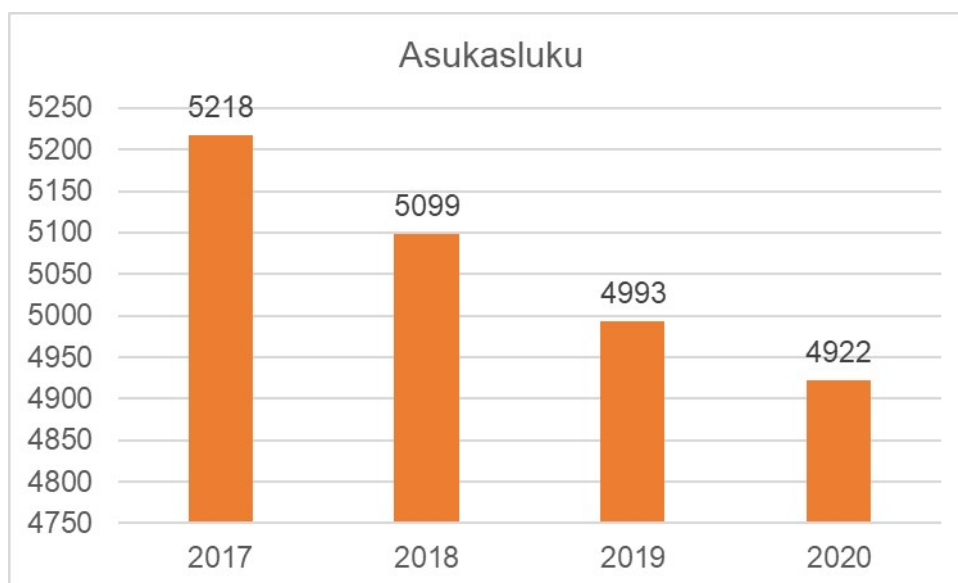
Hyvinvointikertomus on katsaus kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista ja niihin vaikuttavista tekijöistä. Kertomus on myös kuvaus kuntalaisten hyvinvointitarpeista, hyvinvoinnin eteen tehdyistä toimenpiteistä ja siihen sisältyy suunnitelma tulevista hyvinvointia edistävästä toimenpiteistä. Hyvinvointikertomuksen tarkoituksena on ohjata kunnan hyvinvointipolitiikkaa ja luoda kokonaisnäkemys kuntalaisten hyvinvoinnista.

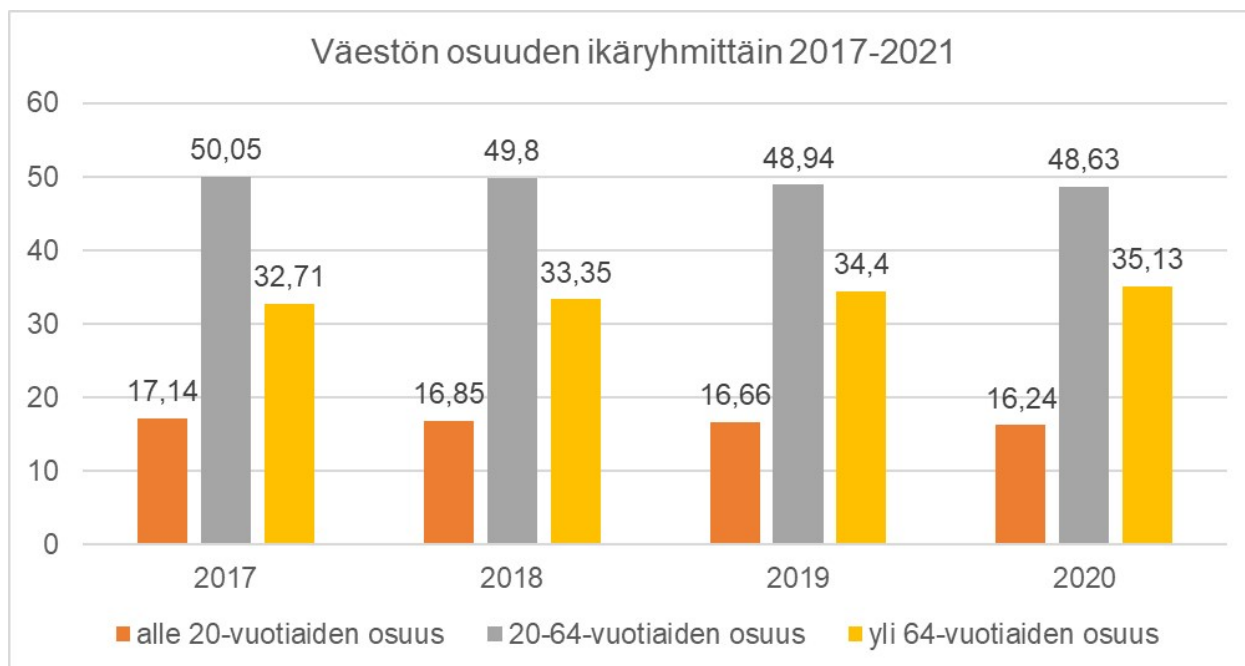
Laajassa hyvinvointikertomuksessa raportoidaan ja arvioidaan koko valtuustokauden ajanjakson aikana tapahtunutta kehitystä. Hyvinvointikertomuksen taustalla on erilaisista tietokannoista ja raporteista (mm. SOTKANet, työvoimahallinto, poliisihallinto, EKSOTE) kerättävä indikaattoritieto.

1.2 Päättävän valtuustokauden arviointi ja indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi

1.2.1 Väestö

Ruokolahden kunnan asukasluvun kehitys on ollut valtuustokaudella alenevaa, kuten koko seutukunnassa. Väestön vähentyessä ikärakenne on myös kehittynyt heikompaan suuntaan. Asukasluku on vähentynyt valtuustokauden aikana 296 henkilöllä (-5,67 %).

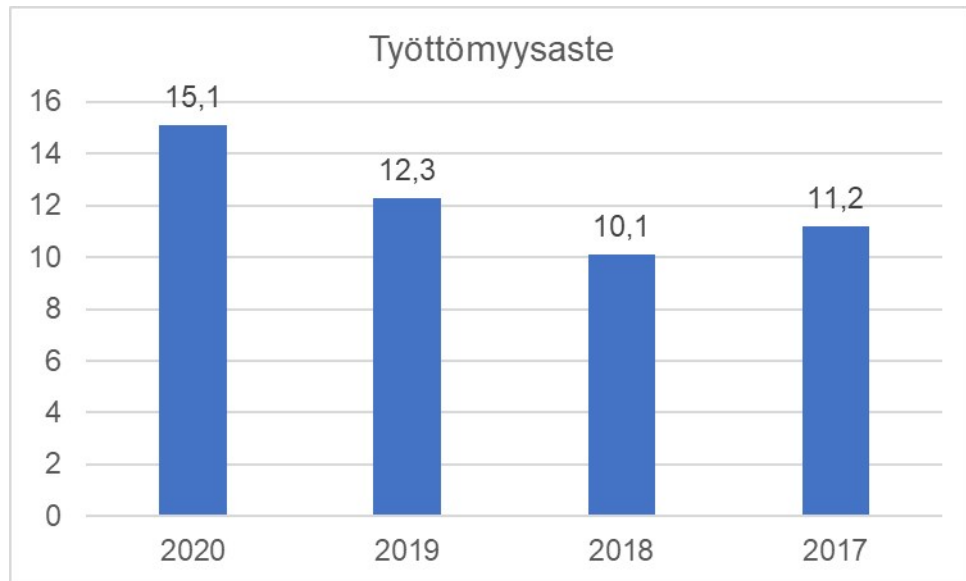

1.2.2 Työllisyys

Pitkäaikaisesti työmarkkinatukea saavien määrä on pysynyt Ruokolahdella varsin tasaisena, noin 55–60 henkilön suuruisena. Koronaepidemian myötä työttömien määrä on hi-taasti kasvanut, ja tämä kehitys todennäköisesti jatkuu edelleen. Kunnassa vaikeimmin työllistyvien asemaa pyrittiin parantamaan palkkaamalla vuonna 2018 kuntaan työllisyyskoordinaattori. Kunta on tarjonnut kuntouttavan työtoiminnan- ja työkokeilupaiikkoja eri toimialoilla. Kuntouttavaa työtoimintaa on toteutettu myös ryhmämuotoisena.

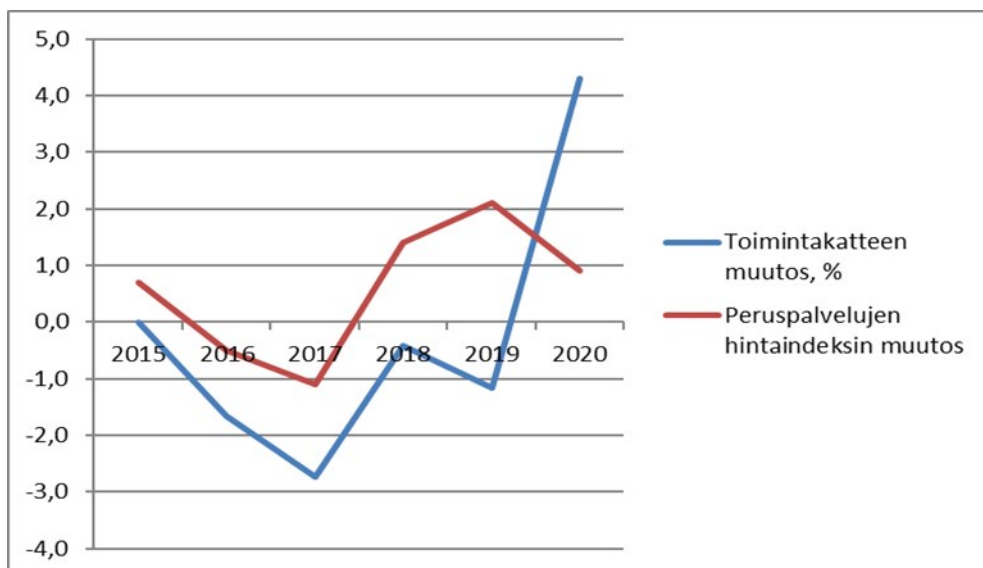
Yhteistyö verkostojen kanssa on ollut tiivistä. Ruokolahden kunnan tärkein yhteistyötaho oli Etelä-Karjalan työvoiman palvelukeskus eli TYP (TYP=Eksote, TE-toimisto, Kela). Työllisyyskoordinaattori teki yhteistyötä TYP:n virkailijoiden kanssa. Kunnan muita yhteistyökumppaneita olivat Kaakkois-Suomen TE-toimisto, Saimaan Virta ry, Ruokolahden työttömät ry, Ruokolahden seurakunta, Saimaan ammattiopisto Sampo sekä useat eri Eksoten toimintayksiköt. Yhteistyötä tehtiin myös paikallisten yritysten kanssa lähinnä asiakkaiden jatkopolkujen suunnittelussa.

Saimaan Virta ry järjesti työpajatoimintaa Imatralla, jonne ruokolahtelaiset asiakkaat olivat tervetulleita.

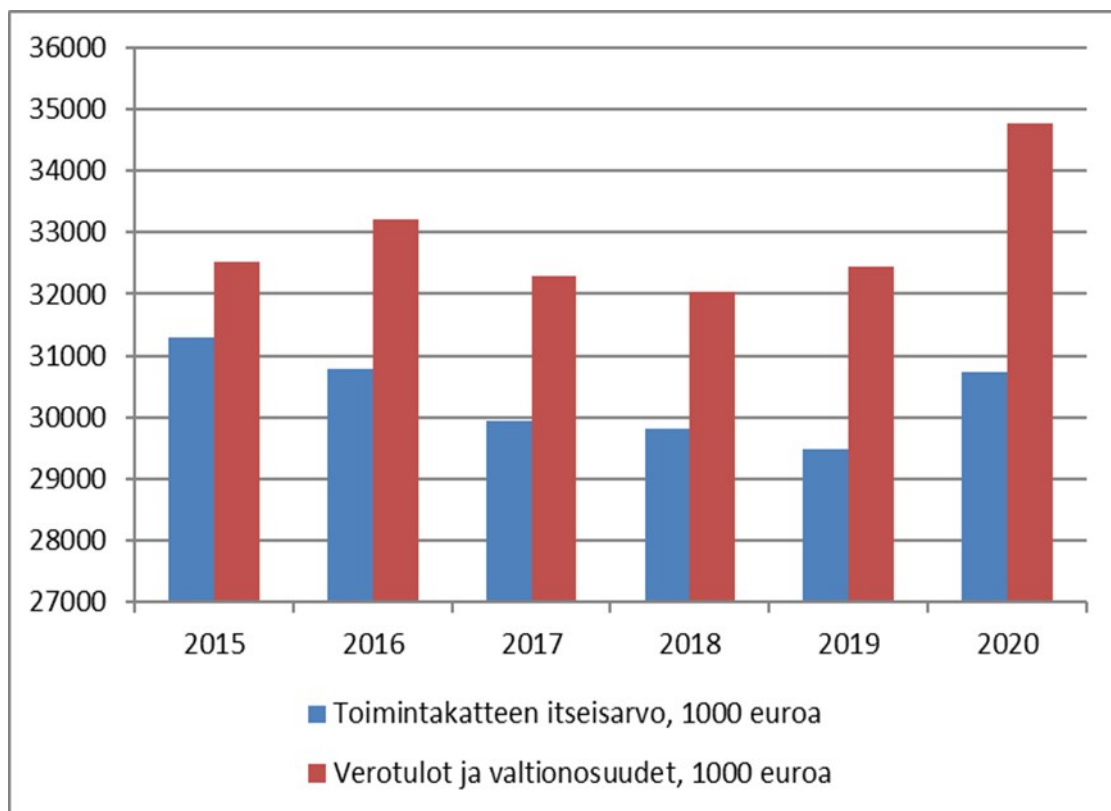

1.2.3 Talous

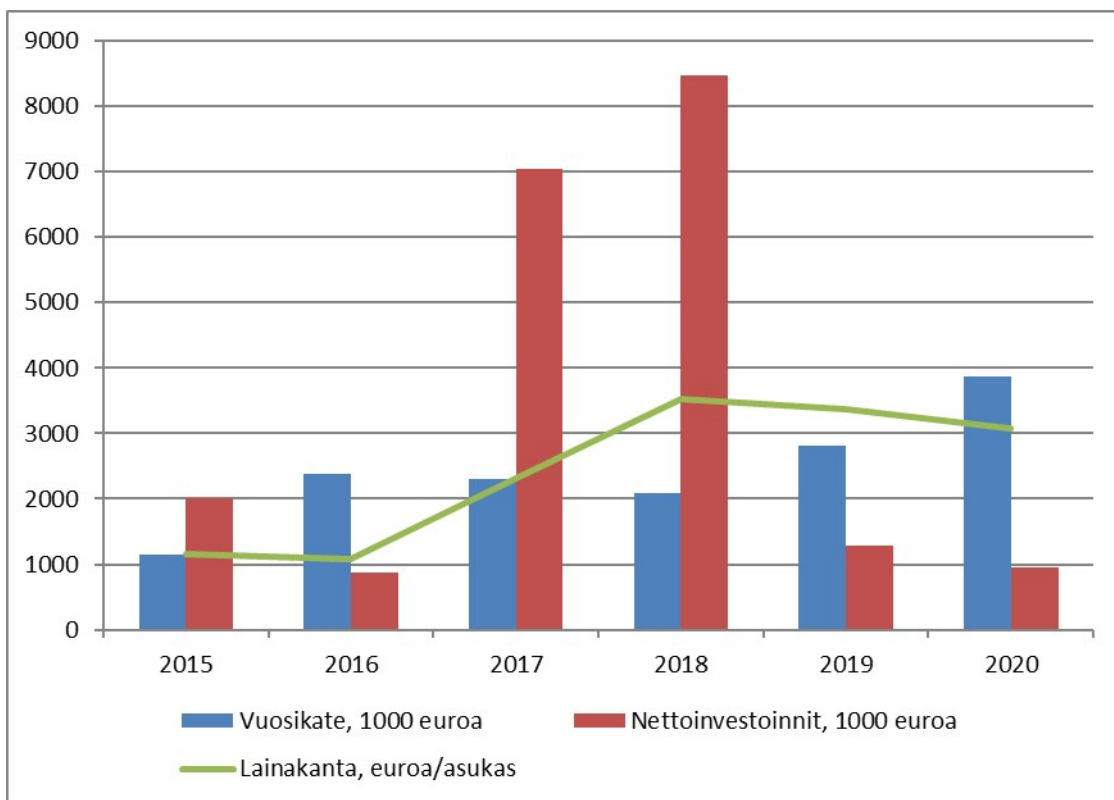
Kunnan toimintakate on aiempina vuosina kehittynyt selvästi inflaatiota hitaammin, ja tältä osin toimintamenojen kasvu oli erittäin huomattava. Ilman Eksoten takautuvia palkkasääntöjä olisi menokasvu jäänyt myös vuonna 2020 inflaatiota alhaisemmaksi.

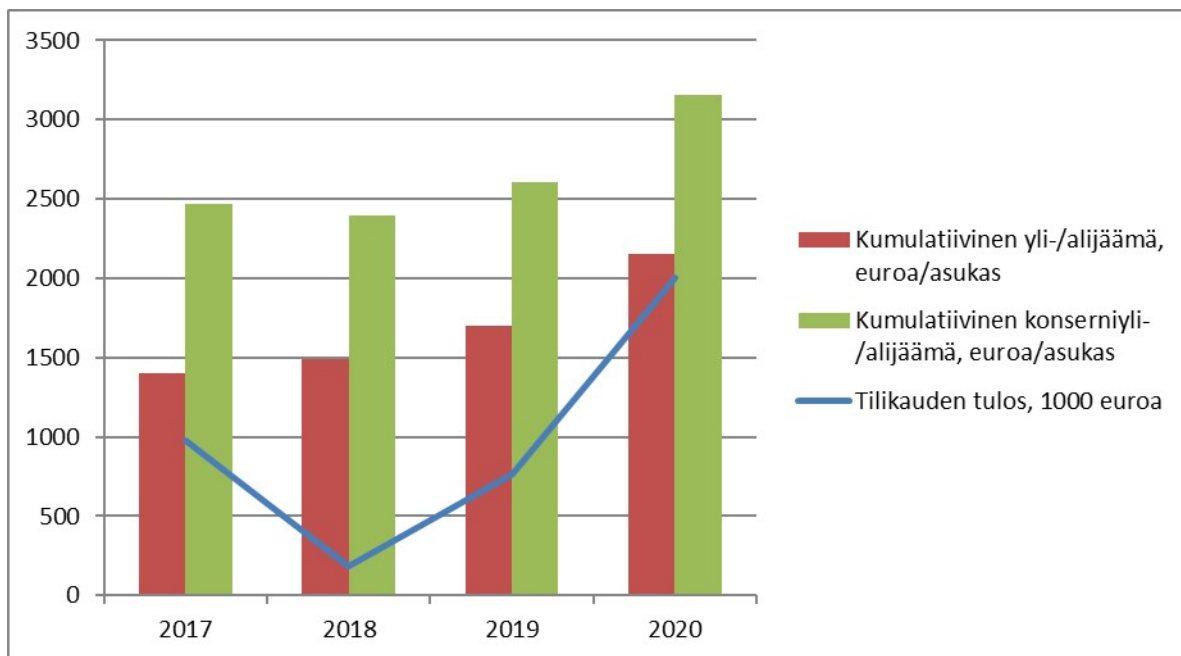
Kunnan verorahoitus kasvoi merkittävästi vuonna 2020, noin 2,3 miljoonalla eurolla, johtuen ennen kaikkea valtionosuuksien yhteydessä maksetuista koronatuista.

Investoinnit olivat suuret vuosina 2017 ja 2018, jolloin rakennettiin uusi kirkonkylän koulu. Vastaavasti vuonna 2019 ja 2020 investointitasot olivat varsin maltilliset.

Tilikausien tulos on ollut koko valtuustokauden ylijäämäinen. Vuonna 2020 kuntakonsernin tilikauden tulos oli noin kaksi miljoonaa euroa. tase on kehittynyt suotuisasti ja kestää vertailun koko maan ja Etelä-Karjalan lukuihin nähden.

1.2.4 Hyvinvointisuunnitelman 2017–2020 painotukset

Kuluneella valtuustokaudella hyvinvointisuunnitelman painopiste alueet olivat seuraavat

- terveelliset elämäntavat,
- mielen hyvinvointi,

- terveellinen ja turvallinen elinympäristö,
- asukasosallisuus ja yhteistyöverkostot,
- viestintä, tiedon tavoitettavuus ja kiinnostavuus
- työ, taloudellinen hyvinvointi ja yrittäjyys

Vanhuspalvelut olivat Eksoten järjestämisvastuulla, joten vuoropuhelu Eksoten kanssa vanhusten kotihoidon lisäämisestä ja laitospaikkojen vähentämisestä oli jatkuvaa. Ruokolahdella elää vielä vahva yhteisöllisyys, mikä näkyy myös vanhusten omaishoidossa. Verrattuna muihin Etelä-Karjalan maaseutukuntiin Ruokolahdella omaishoidossa on yli kaksinkertainen määrä yli 65-vuotiaista hoivan tarpeessa olevista.

Ikäihmisten liikkumisen tueksi kunta on järjestänyt palveluliikennettä ja ostanut joukkoliikenteen vuoroja lähes 40 000 eurolla vuosittain.

Lasten hyvinvointitilanteen seurannan ja kehittämisen kannalta valtuustokaudella valmistuneen uuden päiväkodin tarjoamat mahdollisuudet nähtiin hyvinä. Peruskouluikäisten kohdalla panostettiin uuteen koulurakennukseen.

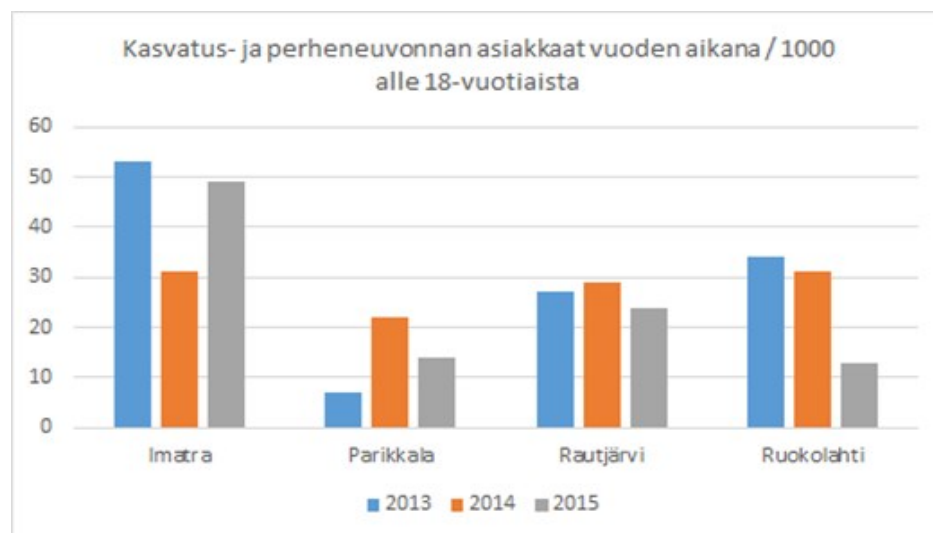
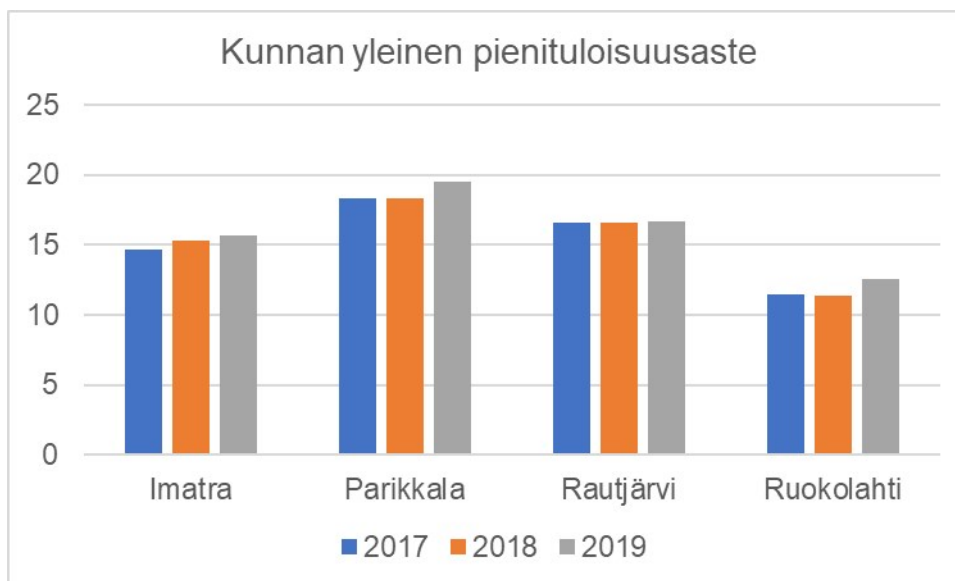
Varhaiskasvatuksessa on pidetty tarkasti kiinni sekä henkilöstön riittävydestä että ryhmäkoosta tavoitteena lapsen hyvinvointi ja turvallisuus. Liikunnan merkitystä on korostettu uusien opetussuunnitelmien mukaisesti. Yhteistyötä tehdään Ruokolahden Rajun kanssa esiopetusikäisten osalta ja muidenkin ikäryhmien riittävään liikuntaan panostetaan. Työn alla ovat mm. liikuntamyönteisemmät pihasäännöt ja lasten aktivoiminen vapaan ulkoilun ja leikin aikana liikunnalliseen toimintaan. Varhaiskasvatuspalveluita on tarjottu myös perhepäivähoitona. Uhkana on perhepäivähoitajien liian vähäinen määrä.

1.2.5 Väestöryhmittäinen tarkastelu

Lapset ja nuoret

Vakavia tai muuta seutukuntaa vakavampia ongelmia ei ruokolahtelaisten lasten ja nuorten parissa pääsääntöisesti ilmene. Vakavat ongelmat mainituissa ryhmissä ilmentävät useimmiten kokonaisten perheiden ongelmia. Näihin ongelmiin Eksoten toimintamallit pureutuvat nykyisin varsin hyvin. Kunta on myös lisännyt resursseja nuorisotyöhön.

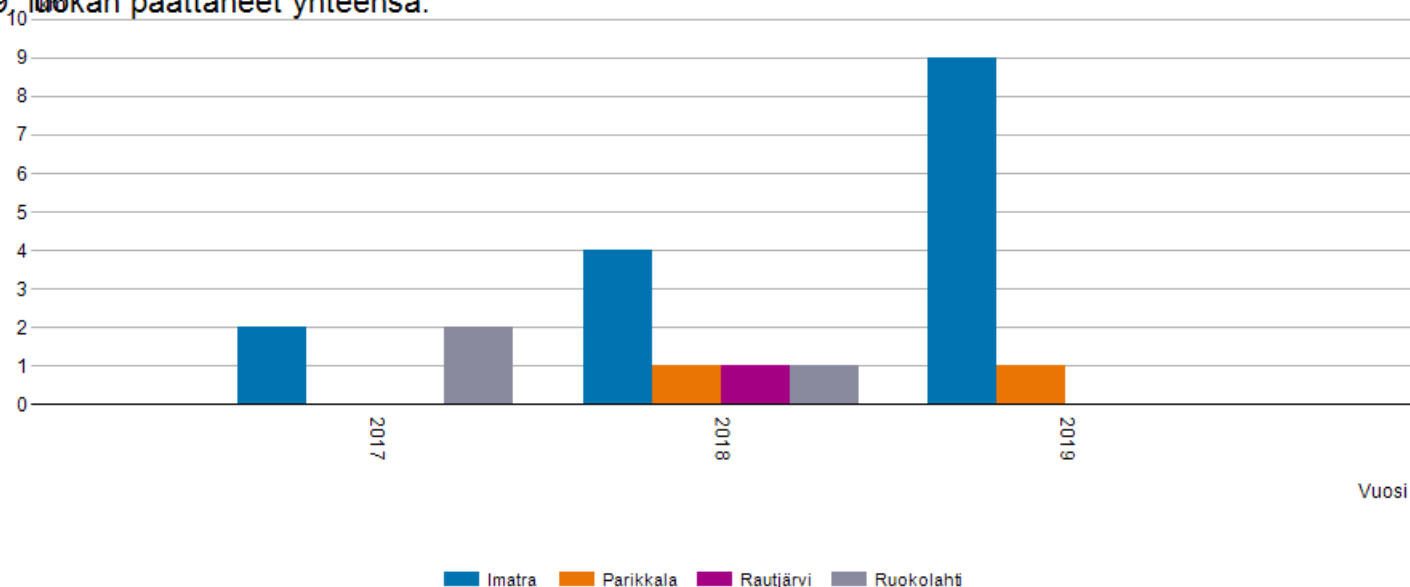
Lasten ja erityisesti nuorten tilanne on osin kaksijakoinen. Perheiden ongelmat, kuten pitkittynyt työttömyys tai päihderiippuvuus, heijastuu ensin lapsiin. Tässä suhteessa tilanne Ruokolahdella ei ole huono, mutta saattaa heiketä, jos työllisyystilanne ei ala kohenemaan.

Nuorten tilanteeseen voi vaikuttaa kunnan laajuus ja rakenne. Koulumatkat voivat olla pitkät myös ajallisesti. Aikaa ja voimia sekä mahdollisuuksia liikuntaan ja sosiaaliseen toimintaan on kylänuorilla todennäköisesti jonkin verran vähemmän kuin taajaman nuorilla. Lisäksi on selvää, että kunnan järjestämä nuorisotyö tavoittaa parhaiten keskustaaajamassa asuvat nuoret ja varhaisnuoret. Toisaalta on mahdollista, että keskustaaajaman ulkopuolella asuvilla nuorilla on omat harrasteensa ja sosiaaliset ryhmänsä, jotka voivat olla taajamien ns. kielteisten vaikutusten ulkopuolella. Digitaalinen nuorisotyö on myös yhä suuremmassa roolissa nuorten kohtaamisissa, jolloin se on paikasta riippumatonta ja tavoittaa myös keskustaaajaman ulkopuolella asuvat nuoret.

Koulutukseen hakeutuminen tai pääsy näyttäisi Ruokolahdella olevan hieman muuta seutukuntaa yleisempää.

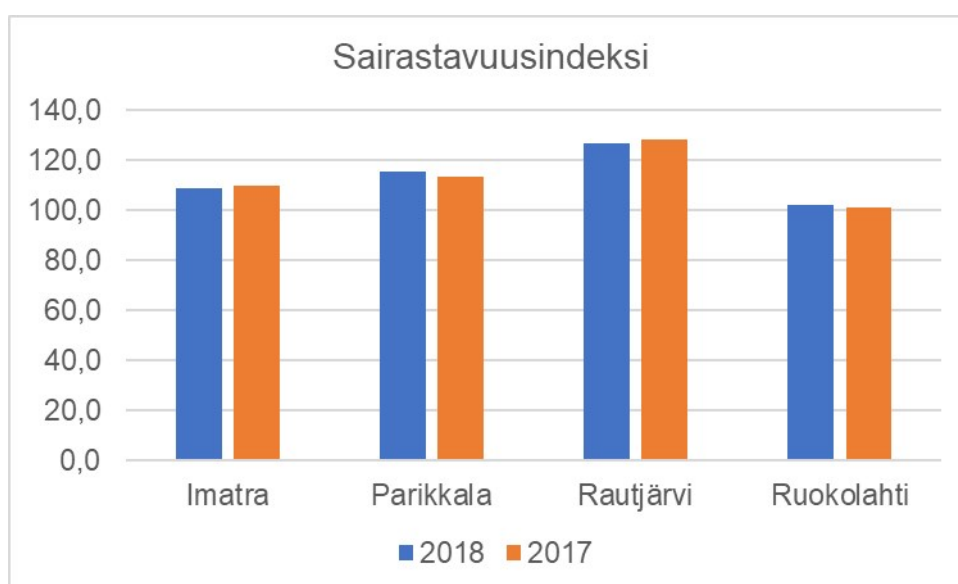
Peruskoulun 9. luokan päättäneiden välitön sijoittuminen jatko-opintoihin 2000-2018 muuttujina Oppilaitoksen sijaintialue ja Vuosi. Ei jatkanut heti edellä mainituissa koulutuksissa, Peruskoulun 9. luokan päättäneet yhteensä.

Lähde: Koulutukseen hakeutuminen, Tilastokeskus

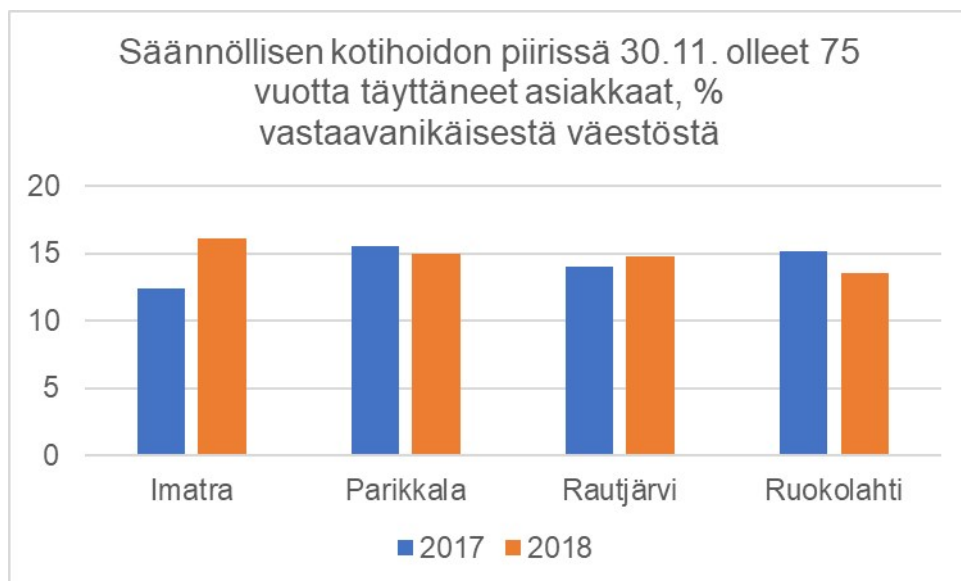
Ikäihmiset

Kunnan ikääntyvän ja vanhusväestön tilanne ei poikkea seutukunnan väestön tilanteesta ainakaan huonompaan suuntaan. Pikemminkin ikäväestö, kuten kunnan koko väestö on hieman keskimääräistä terveempää kuin seutukunnan väestö. Sairastavuusindeksi on seutukunnan alhaisin.

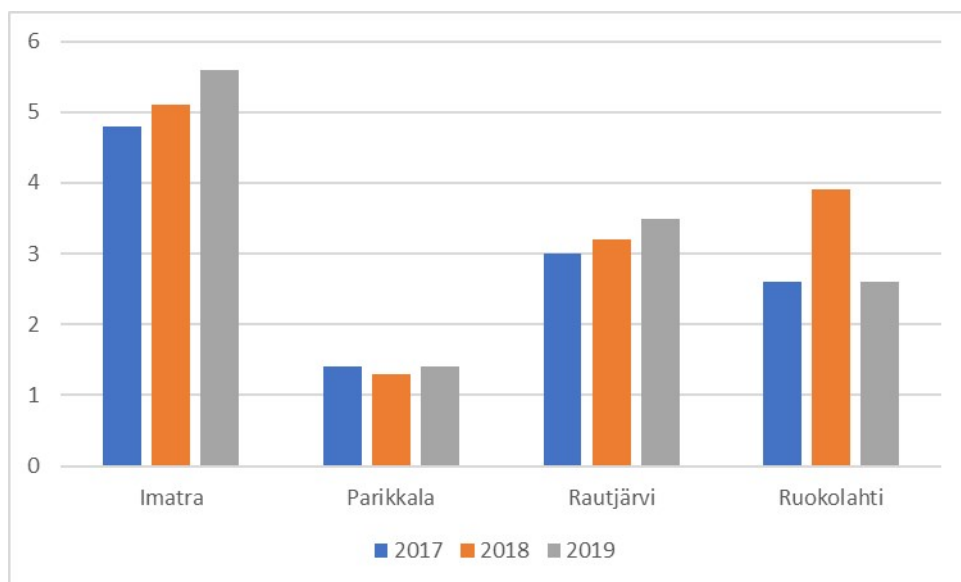

Ruokolahdella samoin kuin koko Suomessa haasteena on ikäväestön osuuden ja määrän kasvu. Säännöllisessä kotihoidossa olevien yli 75-vuotiaiden määrän kasvu

näyttäisi hiukan laskeneen. Taustalla lienee Eksoten tavoite muuttaa kotihoidon toteutustapaa.

Laitoshoidon purku ja vanhusten kotona tapahtuva hoito sekä omaishoidon lisääntyminen kuormittavat voimakkaasti terveydenhuollon henkilöstöä ja omaishoitajia, joista suuri osa on jo itsekkin yli 60-vuotiaita. Kunnan on arvioitava kriittisesti mahdollisuuksia parantaa vanhusväestön hoidon tasoa yhdessä Eksoten kanssa. Tehostetun palveluasumisen toteuttaminen mahdollisimman pian on erittäin tärkeää.

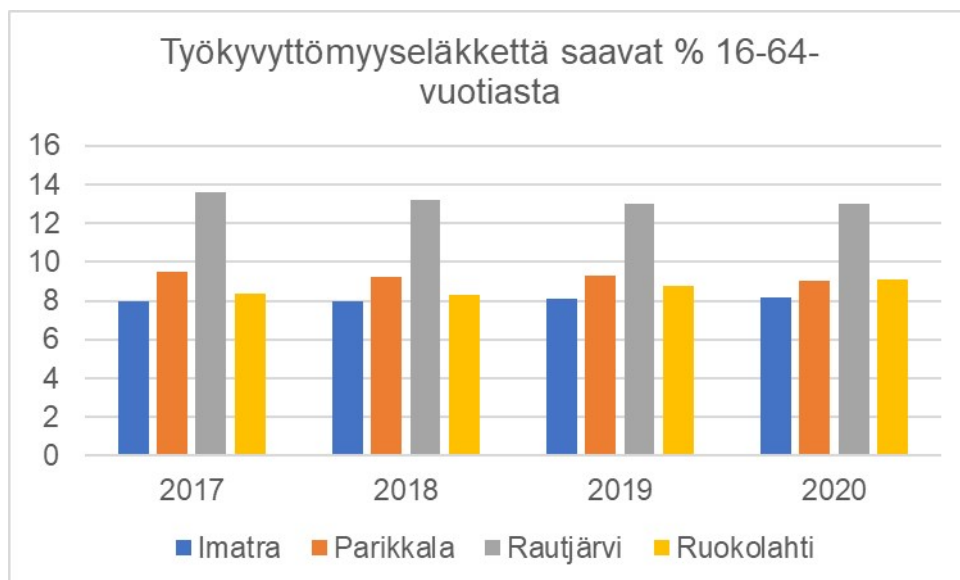

Ikääntyneiden tehostetun palveluasumisen 75 vuotta täyttäneet asiakkaat 31.12., % vastaavanikäisestä väestöstä (id:3261)

Työikäiset

Työikäisen väestön terveydentilaa voidaan kuvata työkyvyttömyyseläkkeellä olevien osuudella. Työkyvyttömyyseläkkeelle jääneiden osuus on pysynyt tasaisena, pientä kasvua on vuosien 2019 ja 2020 aikana. Tuki- ja liikuntaelinsairauksien vuoksi jäädään aiempaa harvemmin pois työelämästä. Mielenterveyshäiriöt ovat säilyneet työkyvyttömyystilastossa noin 4 %:n tasossa.

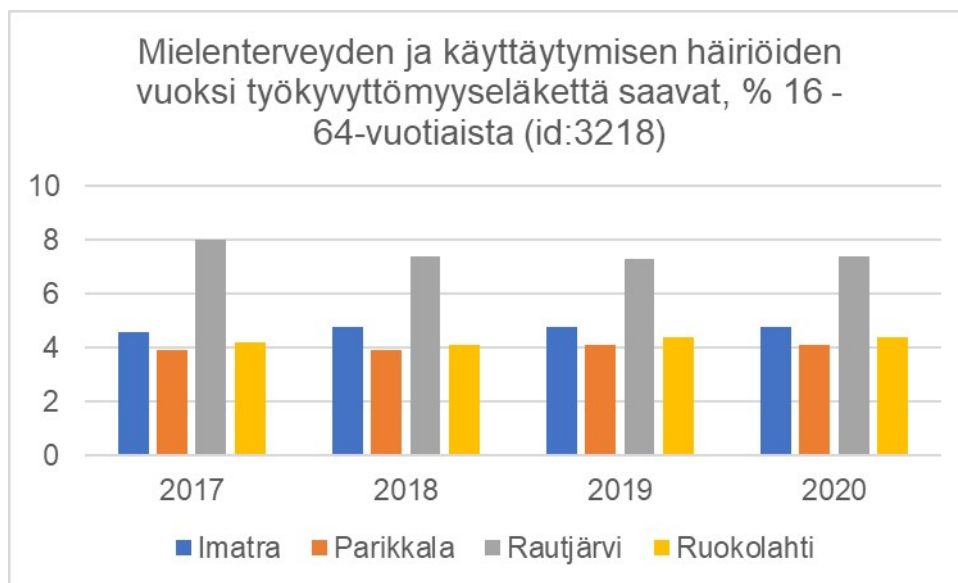
Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25–64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Tuki- ja liikuntaelinten- sekä sidekudosten sairauksien vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat, % 16–64-vuotiaista

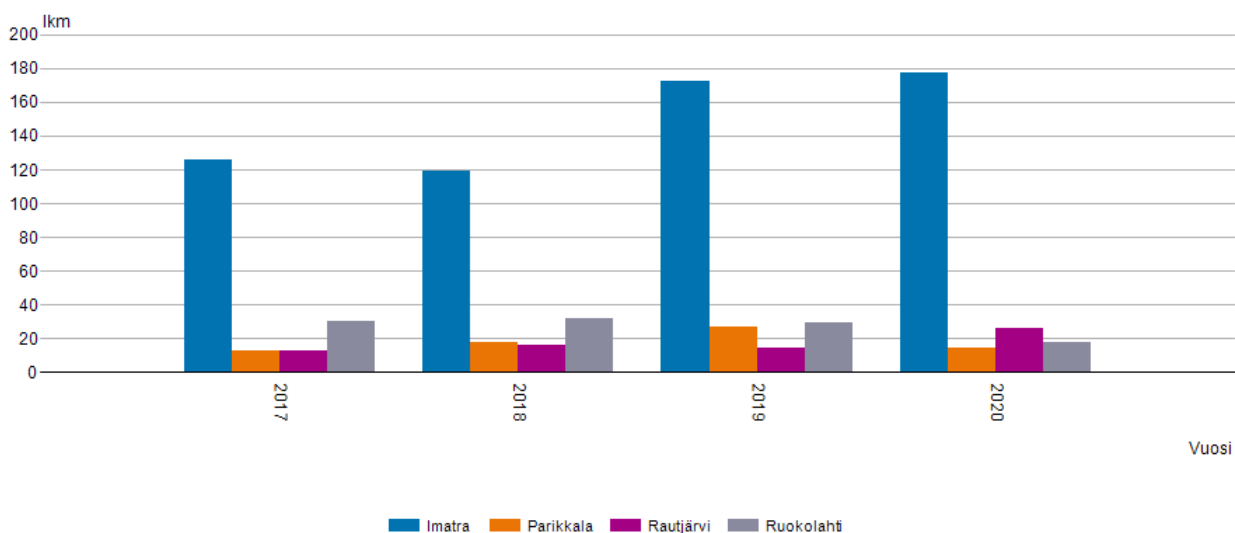
Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Turvallisuus

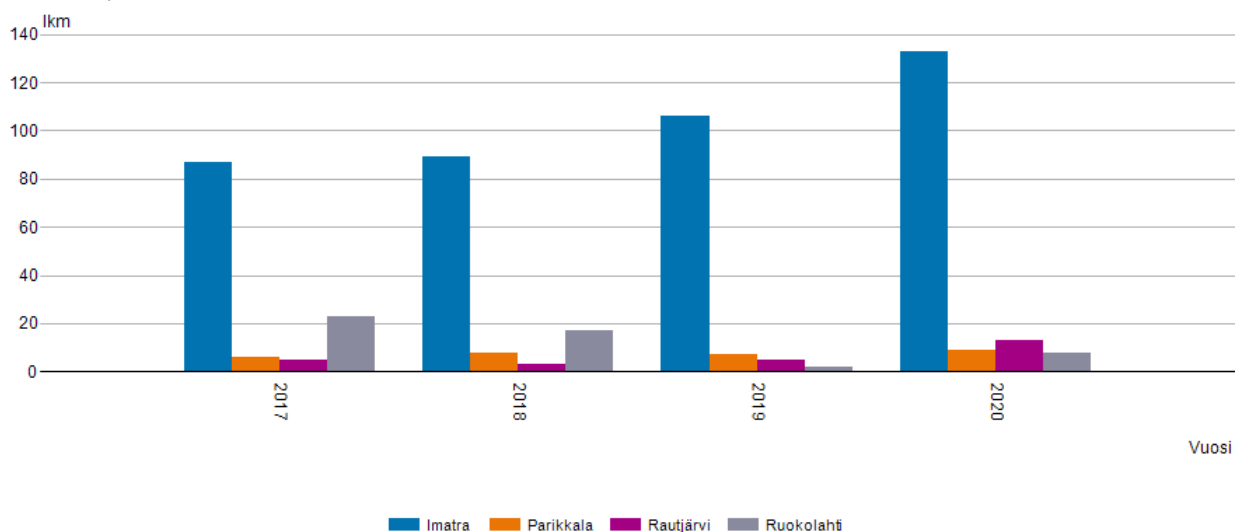
Hyvinvoinnin käsitteeseen liittyy myös turvallisuus. Päihteiden käytön, väkivallan ja rikollisuuden esiintyminen tai uhka heikentää kunnan asukkaiden kokemaa hyvinvointia. Ruokolahdella rattijuopumustapausten määrä on vähentynyt vuosina 2019–2020. Huumausainerikosten määrän laski vuoteen 2019 asti, mutta nousi hieman vuonna 2020.

Rikokset ja niiden selvittäminen muuttujina Kunta ja Vuosi. Rattijuopumukset yhteensä 23:3-4, Viranomaisten tietoon tulleet rikokset.

Lähde: Rikos- ja pakkokeinotilasto, Tilastokeskus

Rikokset ja niiden selvittäminen muuttujina Kunta ja Vuosi. .Huumausainerikokset 50:1-4 yhteensä, Viranomaisten tietoon tulleet rikokset.

Lähde: Rikos- ja pakkokeinotilasto, Tilastokeskus

1.3 Kuntastrategian painotukset ja linjaukset

Ruokolahden kuntastrategia uudistettiin vuoden 2015 syksyllä. Strategian mukaan Ruokolahti on hyvä paikka asua, palvelujen äärellä, vesistöjen vierellä. Kunta panostaa hyviin asumismahdollisuuksiin ja aktivoi asukkaitaan. Kunnan palveluiden toimivuudesta ja yritystoiminnan edellytyksistä huolehditaan. Kunnan omaisuuden hallinta on aktiivista ja talous tasapainossa. Kunnallis- ja kiinteistöverojen taso pidetään vastaavien kuntien keskimääräisellä tasolla ja investoinnit toteutetaan pitämällä velkamäärä hallinnassa.